



**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради університету

«__» _____ 2024 року,

протокол № __ .

Перша проректорка, головуюча на
засіданні вченої ради університету,
кандидатка наук з державного
управління, доцентка

_____ Ірина КОВТУН

_____ 2024 року

М.П.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ»
для підготовки на другому (освітньому) рівні
здобувачів вищої освіти освітнього ступеня магістр
зі спеціальності 081 Право
галузі знань 08 Право**

м. Хмельницький
2024

РОЗРОБНИК:

Доцент кафедри міжнародного та європейського права, доктор філософії з права

Алла КІРИК

22 січня 2024 року

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри міжнародного та європейського права
22 січня 2024 року, протокол № 7

Завідувач кафедри, міжнародного та європейського права, кандидат юридичних наук, доцент
22 січня 2024 року

Світлана ЛОЗІНСЬКА

Декан юридичного факультету, кандидат юридичних наук, доцент

Віктор ЗАХАРЧУК

22 січня 2024 року

ПОГОДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
«___» січня 2024 року, протокол № ____.

Перша проректорка, голова методичної ради університету, кандидатка наук з державного управління, доцентка
«___» січня 2024 року

Ірина КОВТУН

Обліковий обсяг програми – 0,52 ум.др.арк.

ЗМІСТ

		Стор.
1.	Опис навчальної дисципліни	– 3
2.	Заплановані результати навчання	– 4
3.	Програма навчальної дисципліни	– 6
4.	Структура вивчення навчальної дисципліни	– 7
	4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	– 7
	4.2. Аудиторні заняття	– 8
	4.3. Самостійна робота студентів	– 8
5.	Методи навчання та контролю	– 9
6.	Схема нарахування балів	– 9
7.	Рекомендована література	– 10
	7.1. Основна література	– 10
	7.2. Допоміжна література	– 10
8.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	– 11

1. Опис навчальної дисципліни

- | | | |
|-----|--|---|
| 1. | Шифр і назва галузі знань | – 08 Право |
| 2. | Код і назва спеціальності | – 081 Право |
| 3. | Назва спеціалізації | – не передбачена |
| 4. | Назва дисципліни | – Правове регулювання туристичної діяльності в Україні та Європейському Союзі |
| 5. | Тип дисципліни | – вибіркова |
| 6. | Код дисципліни | – В.081.М.2.16 |
| 7. | Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна | – другий |
| 8. | Ступінь вищої освіти, що здобувається | – магістр |
| 9. | Курс / рік навчання | – перший |
| 10. | Семестр | – другий |
| 11. | Обсяг вивчення дисципліни: | |
| | 1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин) | – 3 / 90 |
| | 2) денна форма навчання: | |
| | аудиторні заняття (годин) | – 30 |
| | % від загального обсягу лекційні заняття (годин) | – 33 |
| | % від обсягу аудиторних годин | – 16 |
| | семінарські заняття (годин) | – 53 |
| | % від обсягу аудиторних годин | – 14 |
| | самостійна робота (годин) | – 47 |
| | % від загального обсягу тижневих годин: | – 60 |
| | аудиторних занять | – 67 |
| | самостійної роботи | – 1,7 |
| | 3) заочна форма навчання: | – 3,3 |
| | аудиторні заняття (годин) | – не передбачена |
| | % від загального обсягу лекційні заняття (годин) | – - |
| | % від обсягу аудиторних годин | – - |

семінарські заняття (годин)	— -
% від обсягу аудиторних годин	— -
самостійна робота (годин)	— -
% від загального обсягу	— -
тижневих годин:	-
аудиторних занять	— -
самостійної роботи	— -
12. Форма семестрового контролю	— залік
13. Місце дисципліни в логічній схемі:	
1) попередні дисципліни	— О.081.М.1 Юридична іноземна мова О.081.М.2 Україна в міжнародному правовому вимірі В.081.М.1.4 Захист прав споживачів за законодавством України та Європейського Союзу
2) супутні дисципліни	— В.081.М.2.17 Правові цінності Європейського Союзу
3) наступні дисципліни	— -
14. Мова вивчення дисципліни	— українська.

2. Заплановані результати навчання

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	<u>Загальні компетентності</u> ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення <u>Спеціальні компетентності</u> СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування
Результати навчання	РН1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання РН2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами РН3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші,

	та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження РН9. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг РН10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права РН12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу РН13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів РН14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування
--	---

Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:	
1. Знання	
<i>(здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)</i>	
1.1)	термінологію в сфері туризму;
1.2)	розкривати головні засади, цілі, завдання та принципи міжнародних туристичних організацій;
1.3)	тенденцій розвитку міжнародного туризму;
1.4)	досвіду держав-членів ЄС у побудові організаційних структур управління туристичною сферою;
2. Розуміння	
<i>(здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)</i>	
2.1)	впроваджувати сучасні технології в туризм в країнах ЄС;
2.2)	двосторонню та багатосторонню співпрацю України та держав-членів ЄС у сфері туризму;
2.3)	класифікувати нормативно-правові акти України та держав-членів ЄС у сфері туризму;
2.4)	сутність, структуру та інструменти державного регулювання і механізми підтримки розвитку європейського туризму;
3. Застосування знань	
<i>(здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)</i>	
3.1)	виявляти проблеми та знаходити їх ефективне вирішення на основі знань системи правового регулювання туристичної діяльності;
3.2)	на основі здобутих знань організовувати та будувати правову роботу підприємства у сфері туризму
3.3)	визначати основні проблеми функціонування туристичної галузі в Україні.
4. Аналіз	
<i>(здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)</i>	
4.1)	дискутувати щодо необхідності удосконалення вітчизняного законодавства у сфері туризму;

4.2)	аналіз сучасного стану та перспектив розвитку найважливіших секторів міжнародної індустрії туризму;
4.3)	оцінювати всі фактори організації міжнародного туризму;
4.4)	аналізувати сучасні трансформації світової індустрії туризму;
5. Синтез (здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)	
5.1)	обґрунтовувати концепції міжнародного туризму.
5.2)	обґрунтовувати нові потреби туристів,
5.3)	узагальнювати основні тенденції в міжнародному туризмі
5.4)	систематизувати основні пропозиції щодо нових напрямів активізації надання послуг туріндустрії міжнародного туризму
6. Оцінювання (здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)	
6.1)	оцінювати стан ринків туристичних послуг.
6.2)	оцінювати вплив законодавчих актів ЄС на формування національного законодавства його держав-членів;
6.3)	розуміння механізмів взаємодії суб'єктів світового та національного туристичного ринків.
6.4)	знаходити причинно-наслідкові зв'язки між явищами та процесами на світовому туристичному ринку;
7. Створення (творчість) (здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатомірності та альтернативності сучасної культури)	
7.1)	пропонувати практичне втілення ідеї європейської інтеграції, основні концепції євроінтеграції;
7.2)	розробляти схеми, таблиці, діаграми з питань туристичної діяльності;
7.3)	пропонувати хронологічні особливості та найбільш характерні ознаки туристичної діяльності;
7.4)	складати аналітичні довідки, пропозиції щодо політики у сфері туризму.
7.5)	використовувати теоретичні положення міжнародного туризму в практичній туристичній діяльності;

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Система правового регулювання туристичних відносин в Україні

Туристична діяльність як об'єкт правового регулювання. Конституція України як правова основа розвитку туризму. Законодавство України про туризм загальної дії. Спеціальне законодавство України про туризм. Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року та план заходів по її реалізації Система міжнародного регулювання: Двосторонні угоди, міжнародні конвенції та угоди; акти міжнародних організацій.

Тема 2. Міжнародна співпраця в галузі туризму

Поняття та види міжнародної співпраці в галузі туризму. Двостороння співпраця між країнами. Міжнародна співпраця в межах організацій. Класифікація міжнародних туристичних організацій. Спеціалізовані установи ООН, що займаються розвитком міжнародного туризму. Всесвітня туристична організація (ЮНВТО). Неурядові спеціалізовані організації. Регіональні організації.

Тема 3. Загальні засади туристичної діяльності в Європейському Союзі

Виникнення та розвиток Європейського Союзу. Інституційна структура Європейського Союзу. Компетенція Європейського Союзу. Політика Європейського Союзу у сфері туризму. Механізми взаємодії політики у сфері туризму з іншими політиками ЄС Основні напрямки розвитку туризму в Європейському Союзі

Тема 4. Правове регулювання туристичної діяльності в Європейському Союзі.

Становлення та нормативно-правове регулювання політики ЄС у сфері туризму. Туристична стратегія ЄС. Європейський порядок денний для туризму до 2030 року. Шлях переходу до туризму. Ініціатива EDEN (European Destinations of Excellence). Ініціатива *Calypso*. Правові засади Шенгенської зони в Європейському Союзі. Загальні засади законодавчої бази держав-членів ЄС. Європейська практика підтримки галузі на прикладі розвитку екологічного туризму. Досвід та потенційні можливості розвитку сільського туризму в країнах-членах ЄС

Тема 5. Система контролю за туристичною діяльністю в Україні та ЄС

Органи державної влади загальної та спеціальної компетенції, що здійснюють регулювання в сфері туристичної діяльності в Україні. Органи місцевого самоврядування в системі управління регіональним розвитком туризму в Україні. Суб'єкти туристичної діяльності: сутність, види, організаційно-правові форми, права та обов'язки Громадські туристичні організації: правові засади створення та функціонування. Інституційна структура Європейського Союзу у сфері туризму. Національні туристичні політики держав-членів Європейського Союзу. Європейський Союз та Європейська туристична комісія.

Тема 6. Захист прав споживачів туристичних послуг в Україні та Європейському Союзі

Споживач як учасник туристичних послуг. Права споживача туристичних послуг. Відшкодування шкоди споживачу туристичних послуг і наслідки спричинення майнової шкоди та немайнової. Норми про захист прав споживачів туристичних послуг в міжнародних конвенціях. Захист прав споживачів туристичних послуг в ЄС. Захист прав споживачів туристичних послуг за Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Тема 7. Правові аспекти співробітництва України та Європейського Союзу у сфері туризму

Правові основи євроінтеграційних процесів України. Угода про асоціацію. Гармонізація національного законодавства у сфері туризму з законодавством Європейського Союзу. Членство України у Європейській туристичній комісії. Основні напрями співпраці України з державами-членами Європейського Союзу у галузі туризму.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

Назва тем	Кількість годин					
	Денна форма навчання					
	у тому числі					
	Усього	Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС
2	3	4	5	6	7	8
Тема 1. Система правового регулювання туристичних відносин в Україні	13	2	2	—	—	9
Тема 2. Міжнародна співпраця в галузі туризму	13	2	2	—	—	9

Тема 3. Загальні засади туристичної діяльності в Європейському Союзі	13	2	2	—	—	9
Тема 4. Правове регулювання туристичної діяльності в Європейському Союзі.	15	4	2	—	—	9
Тема 5. Система контролю за туристичною діяльністю в Україні та ЄС	13	2	2	—	—	9
Тема 6. Захист прав споживачів туристичних послуг в Україні та Європейському Союзі	13	2	2	—	—	9
Тема 7. Правові аспекти співробітництва України та Європейського Союзу у сфері туризму	10	2	2	—	—	6
Всього годин:	90	16	14	—	—	60

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські (практичні, лабораторні) заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються в підрозділі 1.2 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських (практичних, лабораторних) занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в підрозділі 1.3 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів включає завдання до кожної теми та індивідуальні завдання.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.4 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.3. У процесі вивчення навчальної дисципліни студенти виконують індивідуальні завдання у вигляді рефератів.

4.3.4. Тематика індивідуальних завдань та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в підрозділі 1.5 навчально-методичних матеріалів з дисципліни.

4.3.5. Індивідуальні завдання виконуються в межах часу, визначеного для самостійної роботи студентів, та оцінюються частиною визначених в розділі 6 цієї програми кількості балів, виділених для самостійної роботи.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

- 1) традиційний усний виклад змісту теми;
- 2) слайдова презентація.

На семінарських та практичних заняттях застосовуються:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- вирішення ситуаційних завдань;
- презентація виконаних есе за завданою тематикою.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

- 1) усне або письмове (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;
- 2) усне або письмове (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях;
- 3) виконання поточних контрольних робіт у формі тестування;
- 4) складання окремих видів договорів;
- 5) захист підготовленого публічного виступу.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усного або письмового заліку.

Структура залікового білету включає три теоретичних питання. Письмовий – 30 тестових завдань.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування студентам балів за результатами навчання здійснюється за схемою, наведеною на рис.



6.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час лекцій, семінарських занять, самостійної роботи студентів та виконання індивідуальних завдань визначаються в навчально-методичних матеріалах з цієї дисципліни.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Безсмертнюк Т. П. Правове регулювання туристичної діяльності : конспект лекцій. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2020. 133 с.
2. Брусильцева Г.М., Зима О.Г. Правове регулювання туристичної діяльності : навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 214 с. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/22468/1/2019-%D0%91%D1%80%D1%83%D1%81%D1%96%D0%BB%D1%8C%D1%86%D0%B5%D0%B2%D0%B0%20%D0%93%20%D0%9C%2C%20%D0%97%D0%B8%D0%BC%D0%B0%20%D0%9E%20%D0%93.pdf>
3. Козловський Є. В. Правове регулювання туристичної діяльності : навч. посіб. Київ : “Центр учбової літератури”, 2015. 272 с.
4. Козловський Є.В., Булгакова Н.В. Законодавче забезпечення туристичної діяльності в іноземних державах. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2017. № 4. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Duur_2017_4_9.
5. Краєвська О. Політика Європейського Союзу у сфері туризму: концептуальні засади та інституційні механізми : монографія / О.А. Краєвська. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. – 276 с.
6. Леоненко Н. А. Правовий механізм державного регулювання туристичної сфери України. *Публічне управління та митне адміністрування. Дніпро : Ун-т митної справи та фінансів*, 2019. № 1 (20). С. 69–75.
7. Право Європейського Союзу : підручник / Р. А. Петров та ін.; за ред. Р. А. Петрова. Вид. 9-те, змінене і допов. Харків : Право, 2019. 442 с.
8. Про туризм : Закон України від 15.09.1995 № 324/95-ВР / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text>

7.2. Допоміжні джерела

1. Costa Carlos, Panyik Emese, Buhalis Dimitrios. European Tourism Planning and Organisation Systems: The EU Member States (Aspects of Tourism). - Channel View Publications, 2014. 496 pp.
2. European Travel Commission URL : <https://etc-corporate.org>
3. Package travel and linked travel arrangements. URL : https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/holidays/package-travel/index_en.htm
4. The EDEN initiative. European Commission. URL: https://single-market-economy.ec.europa.eu/sectors/tourism/awards-and-outreach-activities/eden_en
5. Tourism transition pathway – Co-creation and co-implementation process. European Commission. URL: https://single-market-economy.ec.europa.eu/sectors/tourism/eu-tourism-transition/tourism-transition-pathway_en
6. UNWTO Tourism Highlights, 2019 Edition. URL: <http://mkt.unwto.org/en/publication/unwto-tourism-highlights>
7. UNWTO World Tourism Barometer and Statistical Annex, September 2019. URL: <https://www.e-unwto.org/doi/abs/10.18111/wtobarometereng.2019.17.1.3>
8. World Trade Organization. URL: www.wto.org
9. World Travel & Tourism Council URL: <http://www.wttc.org/research/economic-impact-research/country-reports/>
10. Мозгова Д.Р., Зігунова І.С., Зігунов В.М. Досвід країн ЄС в організації регулювання туристичною діяльністю. *Актуальні питання у сучасній науці*. № 1(7) 2023.
11. Рахман М. С., Нагорна Ю. В. Міжнародна туристична діяльність: сучасні реалії та тенденції. *Бізнес Інформ*. 2019. №9. С. 43–50.
12. Семенова М. В. Окремі правові аспекти розвитку туристичної галузі України на шляху євроінтеграції. *Економіко-правові проблеми розвитку та сприяння господарській діяльності в сучасних умовах : зб. матеріалів круглого столу (м. Харків, 25 тав. 2018 р.)*

/редкол. : М. П. Кучерявенко, О. О. Дмитрик, С. В. Глибко. Харків : Право, 2018. С. 115 — 120.

13. Смаль В.В. Туризм в Італії: тенденції, виклики, шляхи подолання проблем. Географія та туризм. 2013. № 24. С. 19-24
14. Соловйова О. Організаційний механізм державного управління розвитком ринку рекреаційних послуг (європейський досвід)/ Державне управління та місцеве самоврядування : зб. наукових праць. 2010. Вип. 1(4). С. 27–32.
15. Юрченко О.В. Особенности сотрудничества в сфере туристической деятельности на международном уровне - опыт Европейского Союза. Вісник Маріупольського державного університету. Сер.: Право. 2013. № 5. С. 261-267.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.rada.gov.ua> - Веб-портал Верховної Ради України
2. <http://www.president.gov.ua> - Веб-портал Офісу Президента України
3. <http://www.kmu.gov.ua> - Веб-портал Кабінету Міністрів України
4. <https://www.tourism.gov.ua/> - Державне агентство розвитку туризму України
5. <http://www.world-tourism.org> – інформаційний розділ Всесвітньої Туристичної Організації, який також містить інформацію національних туристичних адміністрацій країн, що входять до ЮНВТО, статистичні дані.
6. <http://www.world-v-tourist.com> – віртуальний турист. Можна знайти туристичні довідники практично всіх країн світу, що містять карти, відомості з історії, культури країни, її природних умов, слайди із зображенням основних пам'яток, аудіо файли.
7. <http://www.greentour.com.ua> – спілка сприяння розвитку сільського зеленого туризму.